

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Spraw Zagranicznych
i Unii Europejskiej (133.)

21 lutego 2023 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi o współpracy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Abu Dhabi dnia 22 września 2022 r. (druk senacki nr 917, druki sejmowe nr 2915 i 3006).

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 50)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Bogdan Klich)

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dzień dobry.

Witam państwa serdecznie i otwieram kolejne, sto trzydzieste trzecie posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej.

Witam wszystkich państwa, tzn. panie i panów senatorów obradujących osobiście albo też zdalnie i witam serdecznie przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Pan minister Piotr Wawrzyk jeszcze do nas nie dotarł, ale jest jego zespół. Witam przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Witamy przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości. No i witam też naszą panią legislator, którą za chwileczkę poprosimy o opinię. I tutaj od razu przechodzę do porządku obrad.

Mianowicie dzisiaj rozpatrujemy ustawę o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonymi Emirataми Arabskimi o współpracy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Abu Dhabi dnia 22 września 2022 r.

Zapytam od razu, czy są jakieś uwagi do tego porządku obrad? Pytam panie i panów senatorów. Nie ma. W związku z tym rozumiem, że porządek obrad został przyjęty i według niego obradujemy.

Bardzo proszę Ministerstwo Spraw Zagranicznych o przedstawienie wniosku o ratyfikację.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNO-TRAKTATOWEGO
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
JULIUSZ JUCHNIEWICZ

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

W stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonymi Emirataми Arabskimi

brak jest obecnie umowy dwustronnej, jak i wielostronnej, która regulowałaby problematykę współpracy prawnej w sprawach karnych. Obecnie współpraca odbywa się wyłącznie na podstawie prawa krajowego każdej ze stron na zasadzie wzajemności. Z danych Prokuratury Krajowej wynika, że obecnie w toku pozostaje często bardzo długotrwała realizacja aż 128 polskich wniosków o udzielenie pomocy prawnej skierowanych do Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Jak wynika z posiadanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości danych, emirackie wnioski są przez polskie organy realizowane bez przeszkód. Wskazuje to, że to właśnie strona polska jest głównym beneficjentem podpisanej umowy.

Umowa jest wzorowana na wiążących Rzeczpospolitą Polską umowach dwustronnych z zakresu współpracy prawnej w sprawach karnych, a także na przepisach umów wielostronnych, których Rzeczypospolita Polska jest stroną, w tym również Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz Konwencji Rady Europy o ekstradycji, o przekazywaniu osób skazanych oraz o pomocy prawnej w sprawach karnych wraz z dodatkowymi do nich protokołami.

Umowa w sposób szczegółowy reguluje kwestię niemal w całości współpracy prokuratur i sądów w sprawach karnych, w tym pomocy prawnej, ekstradycji oraz przekazywania osób skazanych.

Umowa zawiera gwarancje ochrony interesów i bezpieczeństwa RP, w szczególności możliwe jest niewykonywanie wniosków w sytuacji, gdyby mogło to naruszyć suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny.

Strony będą także zobowiązane, w sytuacji gdy będzie to konieczne, do ochrony poufności informacji przekazywanych w związku z realizacją umowy, a także do wykorzystywania ich jedynie w celu realizacji konkretnego wniosku.

Umowa zawiera także szereg przepisów mających na celu zapewnienie ochrony praw osób, których dotyczą wnioski. Np. odmowa realizacji wniosku, jeżeli mogłoby to zagrozić życiu lub zdrowiu tej osoby, np. przez orzeczenie kary cielesnej albo kary śmierci.

Skutki finansowe wynikające z wejścia w życie umowy nie będą znaczne w skali budżetu państwa. Dotychczasowa współpraca ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi pozwala na stwierdzenie, że w skali roku wykonywanych może być kilkanaście wniosków. Zobowiązania strony polskiej będą finansowane w ramach limitu wydatków właściwych dysponentów części budżetowych przewidzianych corocznie w ustawie budżetowej i nie będą stanowiły tytułu do zwiększenia wydatków.

Konkludując: celem przedstawionego Sejmo-
wi i Senatowi projektu ustawy o ratyfikacji umowy o współpracy prawnej w sprawach karnych ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi jest doprowadzenie do wejścia w życie instrumentu, który stworzy jasne i pewne ramy prawne dla polskich sądów i prokuratur do występowania z wnioskami o pomoc prawną, przekazywanie osób skazanych lub ekstradycję do strony emirackiej i wykonywania takich wniosków organów emirackich bez konieczności odwoływania się do zasady wzajemności.

Panie Przewodniczący, Wysoka Komisjo, dziękuję za uwagę.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękujemy również.

Chciałbym prosić teraz Biuro Legislacyjne o opinię.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BEATA MANDYLIS

Dziękuję bardzo.

Biuro Legislacyjne nie zgłasza uwag. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Tak zakładałem.

Czy państwo, panie i panowie senatorowie, mają jakieś pytania, uwagi?

Bardzo proszę, pani senator Danuta Jazłowiecka.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Dziękuję bardzo.

Panie Dyrektorze, powiedział pan, że beneficjentem tej umowy jest strona polska. Proszę mi powiedzieć, czy mamy dane, jak dużo Polaków zamieszkuje w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, i odwrotnie, jak dużo obywateli Zjednoczonych Emiratów Arabskich zamieszkuje w Polsce. Jak dużo było takich przypadków, kiedy musieliśmy z tej umowy korzystać i czy był jakiś bardzo kontrowersyjny przypadek? Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo proszę, Panie Dyrektorze.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNO-TRAKTATOWEGO
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
JULIUSZ JUCHNIEWICZ

Dane odnośnie do liczby obywateli polskich w Zjednoczonych Emiratach Arabskich są zmienne, bowiem trzeba mieć na uwadze, że przed pandemią COVID-19 na terenie Zjednoczonych Emiratów Arabskich przebywało ponad 6 tysięcy polskich obywateli. Po pandemii zaś liczba ta zmniejszyła się do ok. 4 tysięcy. Liczba obywateli Zjednoczonych Emiratów Arabskich przebywających na terenie RP jest bardzo niewielka i płynna, ok. 100 osób, głównie są to biznesmeni nieprzebywający tutaj zbyt długo.

Co do pytania o stosowanie umowy... No, umowa jeszcze nie weszła w życie. Dopiero została podpisana i jest na etapie ratyfikacji. W związku z tym nie było jeszcze możliwości skorzystania z instrumentów, które ta umowa przewiduje.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Witam pana ministra Piotra Wawrzyka.

Zdaje się, że pani senator Jazłowiecka chce jeszcze dopytać.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Rozumiem, że sam fakt ratyfikacji tej umowy wynika z doświadczeń, jakie ma Polska, że jest to potrzebne, tak? Czy po prostu zwyczajnie wynika to z protokołu dyplomatycznego, taka jest struktura, taka jest koncepcja funkcjonowania Ministerstwa Spraw Zagranicznych, i tylko stąd to wynika? Czy były jednak przypadki karne, kiedy musieliśmy współpracować ze Zjednoczonymi Emirataми Arabskimi?

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo proszę.

Kto z państwa zechciałby odpowiedzieć na to pytanie? Choć wydaje się ono retoryczne.

(Senator Danuta Jazłowiecka: No nie, przypadki... Przypadki nie są retoryczne...)

Bardzo proszę.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNO-TRAKTATOWEGO
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
JULIUSZ JUCHNIEWICZ

To może odpowiem. Zgodnie z tym, co jest wpisane w uzasadnieniu wniosku o ratyfikację, strona polska skierowała 128 wniosków do organów Zjednoczonych Emiratów Arabskich, co wskazuje na to, że umowa jest potrzebna. Do tej pory współpraca odbywała się, i odbywa...

(Sygnał telefonu komórkowego)

...tylko na zasadzie wzajemności. Po to tę umowę zdecydował się rząd podpisać, a następnie skierować wniosek o ratyfikacji, aby usprawnić współpracę z organami emirackimi.

(Senator Danuta Jazłowiecka: Jeszcze raz...)

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Pani Senator, bardzo proszę.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

To spośród tych ponad 100 przypadków był jakiś przypadek kontrowersyjny?

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Kto z państwa zechce?

(Senator Danuta Jazłowiecka: Kontrowersyjny, jakiś trudny, który spowodował, że...)

GŁÓWNY SPECJALISTA
DO SPRAW LEGISLACJI
W WYDZIALE MIĘDZYNARODOWEJ
WSPÓŁPRACY PRAWNEJ
W SPRAWACH CYWILNYCH
W DEPARTAMENCIE WSPÓŁPRACY
MIĘDZYNARODOWEJ I PRAW CZŁOWIEKA
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
MAŁGORZATA SKOCZYŁAS

Małgorzata Skoczyłas, Ministerstwo Sprawiedliwości, Departament Współpracy Międzynarodowej.

Jeśli chodzi o wnioski ze Zjednoczonymi Emirataми Arabskimi, to główny problem w realizacji tych wniosków polega na tym, że wnioski kierowane przez nasze organy, nasze prokuratury wysyłane do Zjednoczonych Emiratów Arabskich w ogóle nie są realizowane albo napotykają na duże trudności. Więc te wnioski, których realizacja powinna iść sprawnie, tak jak idzie nam współpraca – kolokwialnie się tutaj wyraziłam – z innymi krajami... No, ze Zjednoczonymi Emirataми Arabskimi ta współpraca jest utrudniona ze względu na to, że Zjednoczone Emiraty Arabskie wobec braku umowy dwustronnej bądź wielostronnej, która by łączyła nasze kraje i usprawniała tę współpracę, mają bardzo duże wymagania dotyczące czy to tłumaczeń, czy legalizacji dokumentów. Przepisy tej umowy spowodują, że łatwiejsza będzie realizacja tych wniosków i Zjednoczone Emiraty Arabskie nie będą miały... Będą zobowiązane tą umową do wykonywania tych wniosków. Stąd główny cel Ministerstwa Sprawiedliwości przy współpracy z Prokuraturą Krajową to było wynegocjowanie tej umowy.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję również.
Nie widzę innych zgłoszeń.
Zamykam dyskusję.
Przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa jest za pozytywną opinią Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej wobec ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi o współpracy prawnej w sprawach karnych podpisanej w Abu Dhabi?

Kto z państwa jest za? (4)
(Rozmowy na sali)

Kto z państwa jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Proszę o dodanie głosów zdalnych i przedstawienie wyników.

Jednogłośnie Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej pozytywnie zaopiniowała

rozpatrywaną przez nas... rozpatrywany przez nas dzisiaj projekt umowy, a właściwie ustawę o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi.

Dziękuję państwu za obecność.

(Rozmowy na sali)

Zamykam posiedzenie...

(Głosy z sali: Sprawozdawca, sprawozdawca...)

A, no właśnie...

Czy pan senator Aleksander Szwed zechciałby być sprawozdawcą naszej komisji?

SENATOR
ALEKSANDER SZWED

Tak, Panie Przewodniczący, wyrażam zgodę.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Pan senator Szwed będzie sprawozdawcą Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej w tej sprawie.

Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 00)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy